

TELEGRAFUL ROMÂN

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil., rându-l cu litere garmond.

Cu mână tare...

Sibiu, 24 Maiu n.

Dacă vor merge lucrurile în dieta țării și mai departe așa cum au mers în zilele din urmă, domnul *Lukács László* își va putea împlini angajamentul luat față de Coroană și va putea trece legile militare prin parlament, în timpul cel mai scurt. Căci, după ce a văzut, că pe calea păcii și a bune înțelegeri cu opoziția nu ajunge la rezultat, a apucat pe calea luptei energice, purtate în contra obstrucției.

Cu începere de Sâmbătă, săptămâna trecută, sceneria în dietă nu mai e cea de mai înainte. Adevărat, că obstrucționarii au întărit și mai departe armele cele vechi, cari însă nu au mai prins. S'au anunțat mai mulți dintre ei, ca se vorbească înainte de a se intra în ordinea de zi, dar cererea nu li s'a acordat.

Au cerut apoi ședință secretă, care a fost ordonată, însă cei din majoritate au părăsit toți sala de ședință și ședința secretă nu s'a ținut, pentru că dieta nu era în număr. La obstrucția minorității, majoritatea a răspuns deci cu contraobstrucție.

Când s'a apropiat vremea de orele 2 d. a. și după ce ședința secretă a fost de mai multe ori suspendată și iarăși redeschisă, s'a ținut apoi ședința publică, în care s'a stabilit ordinea de zi pentru ședința următoare, s'a autenticat procesul verbal al ședinței, pentru a împiedica opoziția să deschidă discuție pe tema aceasta în ședința proxima, și ședința a fost ridicată.

Cei din opoziție au protestat, au vociferat, au amenințat și injurat, iar majoritatea a aplaudat, căci au mers bine lucrurile.

Așa a mers Sâmbăta și așa a mers Luni, când ședințele au fost conduse de vicepreședinții dietei. Și așa a mers și Marți, când opoziția s'a aflat în fața surprin-

deri noi: dl *Návay*, presidentul camerei, și-a dat demisia! În mijlocul unui șomot de nedescris a fost cedită demisia sa, a fost luată la cunoștință și alegerea noului president a fost pusă la ordinea zilei pe ședința de Mercuri. Ceice voiau se vorbească în chestie de regulament, la demisie, la procesul verbal, etc. n'au fost lăsați se vorbească.

Toate lucrurile acestea s'au întâmplat atât de repede, încât opoziția, buimăcită, nici nu a avut vreme să se indigneze, așa cum ar fi voit. A promis însă solemn, că va griji, ca alegere nouă de president se nu se facă, până nu se repară greșelile sevârșite în ședințele premergătoare, în care a fost violat regulamentul de casă. Dar pentru ce alegerea totuși s'a făcut: Miercuri, întrunind încrederea majorității dietei contele *Tisza István*, omul cu mână tare.

De Mercuri deci president al camerei ungare e contele *Tisza*, cel mai pronunțat contrar al obstrucției, de la care se așteaptă, ca acum să o și sdrobească, pentru totdeauna, cu mâna sa cea tare.

O va putea sdrobi? Se poate că da, se poate că nu. Lucrurile s'au cam complicat, pentru că în ajutorul opoziției din dietă a sărit acum și strada din capitala țării, și strada e totdeauna periculoasă. Auzind adică socialistii, că president al dietei a fost ales contele *Tisza*, în care ei văd pe cel mai mare contrar al votului universal, egal, direct și secret, au luat numai decât hotărârea de a decretă *greva generală* pentru ziua de Joi, în întreaga capitală.

De fapt muncitorimea din capitală eri nu a făcut alta, decât a demonstrat pe stradele capitalei, a provocat ciocniri cu poliția și cu miliția, a distrus vagoane de ale tramvaiului electric, a spart ferestri, a stricat felinare, a pușcat din revolve, și rezultatul final e: vreodouă sute de răniți și 3 morți, dintre cari unul e polișt, iar areștări din belșug.

Pentru eri sară întreaga miliție din capitală a fost conștinată, pentru că era temeră de noi și de și mai mari demonstrațiuni. În cursul zilei de astăzi însă sigur, că scenele de eri de pe stradele capitalei se vor fi repetat, poate că în formă și mai îngrijitoare. Știri pozitive până la scrierea acestor șire încă nu avem.

Lupta a devenit deci mai grea, pentru că ea trebuie acum purtată în contra stradei, în afară de parlament, și în contra obstrucției, în parlament. Multă energie și multă chibzueală se cere prin urmare, pentru a se putea crea o situație limpede și sigură pe întreaga linie. Dacă îi succede guvernului și contelei *Tisza* să o creeze, — liniștind dieta, — atunci mersul regulat al afacerilor țării e asigurat. Iar de nu succede? Atunci... dar cine poate ști, ce are să iasă din o situație atât de tulbură și de complicată, cum e cea de astăzi?!

Alegerea dela Orăștie. Marți, în 21 Maiu, avea să se pronunțe Curia asupra petiției înaintate în contra alegerii de deputat în cercul Orăștiei, dar pertractarea a fost amânată, pentru a putea fi acuzată sub jurământ și alesul deputat, dl *Farkas Pál*. Și jurământul dlui *Farkas*, că n'a mituit pe nime, probabil, că va fi mai greu la cumpănă, decât al celorlalți, cari au fasonat și jurat, că au fost cumpărați de dl *Farkas* și oamenii sei! Sentința va fi publicată în 1 Iunie n. o.

Meetingul din Alba-Iulia. Adunarea de protestare a Românilor gr.-catolici, convocată pe 29 Maiu n. la Alba-Iulia, în scopul de a protesta în contra înființării episcopiei gr.-cat. maghiare, a fost oprită, cum se știe, din partea primului orașului Alba-Iulia. Reoștia încaștat nu a avut rezultatul dorit, pentru că vicecomitele a dat dreptate primarului și a încuviințat hotărârea de opreliște a acestuia. Cel interesat s'au adresat apoi ministrului de interne, care a cassat hotărârea subalternilor sei și a permis ținerea adunării. Meetingul de protestare s'a ținut deși negreșit Miercuri după Rosale, la orele 10, în Alba-Iulia. Îi dorim cel mai deseavârșit succes.

Astfel, în adunarea comunității bisericăști dela 20 Maiu 1848 se designează delegații pentru *Congresul bisericesc*, care avea să se țină în scurt timp. Din prilejul acesteia Jiga, care încă era între delegații emșiși, aduce la cunoștință, că fiind dânsul la Pesta a eflat, că un grasul se va țină în Timișoara și că noul guvern național unguresc a luat știre de dorința „națiunii românești” de a se separa de Sârbi, promișând, că în cadrele legii îi va sprijini pe Români întru realizarea acestei dorințe juste a lor.

Peste câțva timp însă un incident extraordinar i-a oferit lui Jiga ocaziunea potrivită să-și manifeste în public sentimentele de antipatie și neîncredere față de ierarhia sârbească. Episodul acesta îl vom istorisi în toată estensiunea, fiindcă aruncă o lumină nu numai asupra personalității lui Jiga, ci în același timp și asupra atitudinii Românilor bihoreni în fața evenimentelor din anii 1848—1849 și astfel are o netăgăduită importanță istorică.

După ce din partea mitropolitului patriarhal din Carlovitz a trimis o proclamațiune, către clerul și poporul său credincios din toate părțile, în care îndemna și sfătuia mai ales pe Români din dieceza Aradului să se alieze cu Sârbii și să se răscoală împotriva națiunii ungurești,

¹ Protoc. com. bis. din Oradea mare, nr. 81 din 1848.

Aniversare. În consistoriul plenar, ținut Marți în Arad, P. S. Sa, Episcopul *Ioan I. Papp*, a făcut comunicarea, că Escelența Sa, Înalt-preasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit *Ioan Meșianu*, în ziua aceea își serbează aniversarea nașterii, întrând acum în al 85-lea an al vieții. Consistoriul, — după cum scrie „Românul”, — a luat cu bucurie act de acest comunicat, și cu vii aclamații și-a manifestat iubirea și devotamentul pentru capul bisericii ortodoxe române din patrie, trimițându-i următoarea telegramă: „Consistoriul diecezan din Arad, întrunit în ședința plenară, Te felicită cu toată căldura la intrarea în anul 85-lea al viații, vrându-ți încă mulți ani de viață, spre bucuria și înaintarea bisericii. Episcopul *Ioan*”.

Limbaj violent.

În presa europeană au fost viu comentate unele cuvinte, cam necântărite, ale Impăratului Wilhelm II. al Germaniei, rostite cu ocaziunea unei vizite pe care a făcut-o nu de mult în Strassburg. După ce a luat adecă dejunul la secretarul de stat *Zorn von Bulach*, venind vorba despre ținuta dietei provinciale din Alsația, — contrară intențiunilor guvernului Maieștii Sale, — Impăratul a spus primarului din Strassburg, în ton apăsător și cu față gravă, următoarele: „Băgați de seamă; până acum m'ați cunoscut numai din partea mea cea bună. Dar te asigur, că aveți să mă cunoașteți și din partea ceealaltă. Așa cum au mers lucrurile până acum, nu mai pot să meargă. Am să sdrobesc constituția Alsației și țara să o încorporez la Prusia”.

Amenințarea a fost gravă; dar sigur, că Impăratul Wilhelm nu a făcut-o cu intențiunea de a o și executa. Și mai sigur e apoi, că Impăratul Wilhelm nu se va fi gândit, că în cercul restrâns în care se a-

care, ținde să despoaie pe celelalte neamuri de limba și drepturile lor istorice”.

Proclamația patriarhalului a ajuns și la Oradea, unde mai întâi a primit o protopopul Boțco, care imediat a arătat-o lui Jiga. Cătindu-o, Jiga a convocat îndată adunarea comunității bisericăști, aducând pe tapet scrioarea patriarhalului și făcând-o obiect de discuție. După o dezbateră animată, la propunerea lui Jiga, comunitatea la 4 Iunie 1848 a adus următoarea înteresantă rezoluțiune: ¹

— „După ce din partea mitropolitului dela Carlovitz, ca prezidentul comitetului național („nemzetek v'asztv'aly”) și ca patriarhal tuturor Sârbilor, prin o proclamațiune tipărită în limba română și sârbească, am fost provocați să ne aliam cu națiunea sârbească și să ne ținim cu Slavi; — această proclamație noi o reprobăm și nu o primim, glasul ei nu-l urmăm și noi într'un chip nu ne lăsăm seduși pe rătăcite; dimpotrivă, atât proclamația, cât și scrioarea, cu care ni s'a trimis nouă, ca pe niște mijloace, prin cari s'a intenționat conturbarea relațiunilor pacifice, care au existat între Unguri și Români, începând dela anul 848 (sic!), le vom depune la mâna comitetului suprem al comitetului, ca probă învelerată a patriotismului

¹ În protocolul adunării rezoluțiunea este redactată în ungurește. Pentru că să fie accesibilă tuturor cetitorilor, o dau în traducere exactă.

FOIȘOARĂ.

Din istoria luptelor noastre politice-bisericăști.

Sub titlul „Viața și faptele mecenatului Nicolae Jiga” Păr. Gh. Tulbure, asesor consistorial în Oradea mare, a scos de curând o broșură, (a cărei apariție am înregistrat-o în ziarul nostru), în care ni se zugrăvește icoana fericii lui binefăcător al neamului nostru din Bihor, Nicolae Zsig, fost comerciant, episcop, senator și director școlar, din a cărui dăruicie generoasă s'au făcut multe lucruri bune, pe vremuri. Într'altel Jiga a întemeiat o fundațiune (care-i poartă numele), din venitele căreia se susține un internat gr.-or. de băieți. Fundațiunea aceasta e stă de peste 50 de ani. Răsfoind mai cu atențiune biografia lui Jiga găsim într'însa un capitol, care formează o pagină interesantă din luptele Românilor Ungureni pentru emanciparea bisericii noastre de sub ierarhia sârbească și pentru dobândirea drepturilor autonome ale bisericii gr.-or. românești. Pentru interesul, ce prezintă reproducem aici o parte a acestui capitol:

Tendința aceasta a lui Jiga, care tradează o minte șgeră și o adâncă înțelegere a situației politice, se manifestă încă prin anii 1830. Pe atunci s'ajungând în va-

canță scaunul episcopesc din Arad, parohiei ortodoxe sau „greci” din Oradea mare, la propunerea și grăuina lui Jiga, înaintea patriarhalului sârbeșc din Carlovitz, căpetenia cea mai înaltă a bisericii ortodoxe din patrie, în memoria, în care-i cerea cu insistență, ca în scaunul văduvit dela Arad să numească un episcop de origine română, care să înțeleagă limba clerului și a poporului diecezan. Ce e drept și mai înainte fusese episcop Românul *Nestor Ioanovici*, care păstorise însă vreme foarte scurtă; dar e probabil, că în urma acestei și altor asemenea jalbe a fost numit pe urmă episcop în Arad *Gherasim Rațiu*, despre confirmarea căruia patriarhalul din Carlovitz și-a ținut de datorință să încuviințeze și comunitatea ortodoxă din Oradea, ca răspuns la reprezentanța înaintată.

Cu toate acestea, după cum bine știm, Sârbii nu cedau bucurii drepturilor usurate și depuneau eforturi enorme, ca să mențină biserica ortodoxă română în starea deplorabilă de mai înainte și subjugată ierarhiei sârbești.

Din pricina aceasta, dar mai ales din dragostea, ce nutria pentru biserica sa, Jiga purta o ură împăcată asupra Sârbilor, cu toate că între parohiile bisericii noastre din Oradea încă era o câteva familii sârbești. Sentimentul acesta l-a determinat să ia față de Sârbi poziție ostilă ori unde i se da prilej binevenit.

afia, se va găsi cineva, care să dea mai departe aceste cuvinte amenințătoare.

De fapt însă s'a găsit unul, care le-a telegrafat numai decât la Paris, unde deja peste o oră au fost comunicate publicului pe calea ziarelor scoase în ediții extraordinare. În ziua următoare a luat apoi notă despre ele și presa germană, care însă a căutat să atenueze lucrurile, spunând, că nu o fost vorba de sdrobirea, ci numai de *suspendarea* constituției în Alsația, — ceea ce, în cele din urmă, e cam tot una.

Cu toate acestea, presa germană și lumea politică germană a luat în nume de rău Impăratului folosirea acestui limbaj violent la adresa celor din Alsația, și nici esplicările oficioase, că declarația Impăratului a fost de caracter pur particular, nu a putut să liniștească opiniunea publică germană, care și-a adus aminte, că Maiestatea Sa a mai făcut un astfel de *lapsus*, la anul 1908, când într'un interview acordat corespondentului dela "Daily Telegraph" a făcut elogii Angliei, iar despre celelalte puteri mari europene s'a pronunțat într'un mod foarte nepolitic.

Două zile întregi a fost discutată atunci chestia în parlamentul german, și capăt discuției s'a pus numai prin o declarațiune a cancelarului Bülow, că în viitor Impăratul Wilhelm nu va mai face nici o declarație politică fără aprobarea consilierilor sei, responsabili pentru toate actele publice ale M. Sale.

De atunci Bülow a căzut, iar Impăratul Wilhelm va fi uitat promisiunea făcută, dovadă cuvintele de sus, cari au fost aduse și de asdată în fața parlamentului german, prin rostul deputatului socialist Scheidemann, care a atacat cu atâta asprime pe Impăratul, încât cancelarul actual și celelalte persoane oficiale au părăsit imediat sala, în care s'au reîntors numai după ce presidentul a admoniat pe Scheidemann, că dacă va continua să atace persoana Domnitorului, va trebui să-l îndrume la ordine și eventual să iee și alte măsuri mai severe.

Scheidemann a continuat însă cu aceeași violență ca mai înainte, iar după ce și-a terminat vorbirea, i-a răspuns numai decât cancelarul, că ia asupra sa toată răspunderea pentru cuvintele rostite de Impăratul Wilhelm în Strassburg, cu toate că *nici el nu le aprobă*. Roagă însă, ca lumea să nu le deie importanță prea mare, pentru că ele au fost rostite „într'un moment de afect, și într'o conversație cu totul particulară”.

Lumea a trecut la ordinea zilei, mai ales după ce un deputat alsațian a făcut observația următoare: „Da, da; suntem dintr'o țară producătoare de vin, și cuvintele spuse la masă, ori după masă, nu se iau prea tragic”, — iar Maiestatea Sa, Impăratul Wilhelm II al Germaniei, probabil că peste câțiva ani iarăși va „comite” un astfel de *lapsus*, pentru că astfel îi este firea, temperamentul, iar după vorba Românilui: „năravul din fire, nu are lecuire!”

Invățătura însă e, că limbajul violent nu formează podoaba, nici a unui om mai de rând, cu atât mai puțin a unui Domnitor, care are multe motive ponderoase a — nu-l folosi.

Din România.

Zecă Maiu. Eri, Joi, a fost aniversarea suirei pe tronul României, a Maiestății Sale, Regelui Carol I. Ziua a fost sărbătorită, ca prasnio național, în București și pretutindena în țara românească, și de astădată cu solemnitate mare. În București sărbătorirea zilei s'a făcut după programul următor:

În revărsatul zorilor, 21 tunuri au anunțat opasialei solemnitatea zilei.

La 10 jum. ore dimineața s'a oficiat la mitropolie un serviciu religios, prin I. P. S. Sa, Mitropolitul Primat Conon, cu asistență aleasă, în prezența Maiestăților Lor Regelui și Reginei și a Altețelor Lor Regale Principelui și Princesei României, înconjurăți de Curțile Regale și Prințiare.

Au fost de față la acest serviciu religios: președintele consiliului, miniștrii, președinții, vice-președinții și birourile corpurilor legiuitoare, precum și senatorii și deputații aflați în capitală, înaltele curți de casațiune și de conturi, Aademia Română, membrii consiliului superior de agricultură, corpul profesoral, curțile și tribunalele, primarul capitalei cu consiliul comunal, camera de comerț și înalții funcționari ai statului.

Armata, ca de regulă, a fost așezată pe strade și piețe între palat și mitropolie.

Pornirea dela palatul din București a Maiestăților Lor, împreună cu Altețele Lor Regale, spre a asista la serviciul religios, a fost anunțată prin 101 tunuri.

La 11 jum. ore, M. S. Regele a primit defilarea armatei române, pe bulevardul Universității, înaintea statuei lui Mihai-Viteazul.

Dela ora 8 seara muzicile militare au cântat în grădinile și piețele publice.

Registrela de înscriere la Maiestățile Lor au fost ziua întregă deschise la palatul din capitală.

În această zi însemnată, la ora 10 jum. dimineața, s'a oficiat un serviciu religios în toate comunele urbane și rurale din țară, la care au asistat autoritățile locale.

Pentru a putea participa la aceste sărbări, Maiestățile Lor, Regele și Regina României, au sosit Sâmbătă d. e. la orele 5 în București, venind cu tren special de

curte dela Sinais, unde se aflau Soveranii români înoc dela sărbătorii Sfintelor Paști. Li s'a făcut la gara din București primire frumoasă, din partea domnilor miniștrii, a autorităților publice și a unui public foarte numeros.

Dela sate.

Producțiune corală teatrală în Hendorf.

Nouă, celor de pe valea Hărtibaciului, ne procură o deosebită satisfacție sufletească faptul, că din când în când ni se oferă ocaziune de a ne odihni și noi ochii sufletești asupra câte unui eveniment fie la aparență cât de neînsemnat, dar cu menirea de a rupe cu trecutul și a strivi indiferentismul ce stăpânește de abinele în ținutul nostru.

Ne bucurăm, când putem înregistra câte un astfel de eveniment care dă prilej poporului de a-și deștepta, lumina, cultiva și nobilita mintea și inima, îndemnându-l totodată să-și păstreze cu sfințenie limba, obiceiurile și datinile sale.

Un mijloc potrivit pentru inițiativa unei activități intensive, al cărui efect să fie dăreabil, sunt fără îndoială petrecerile populare. O atare importanță voese eu a atribui și producțiunii teatrale-corale, aranjate de tinerimea română din Hendorf în sala de învățământ, care cu acest prilej a fost tiosită de public.

S'a jucat drama socială „Nicolae Vulpea”. Din scena primă s'a putut vedea, că atât Vulpea, cât și nevasta sa și-au învățat rolurile bine și le-au predat în senzul lor adevărat, cu mișcărilor, gesturile, cu accentuările și undulațiunile tonului potrivite căutând a se transpune în starea sufletească a persoanelor, a căror rol l-au susținut. De asemenea bine au jucat și diletanții cari au interpretat rolurile protesei și preotului și a Savetei Ghineae. A plăcut apoi mult episodul dintre servitorii lui „Vulpea”: Tanase și Petrea, o scenă ingrată, dar bine predată contribuie mult la caracterizarea pasiunii eroului principal din piesă.

Alegerea piesei a fost foarte la loc, căci poporul nostru are lipsă de învățături morale, de aceea nu pot lăuda îndejuns năzuința preotului local Andr. *Moldovan* de a infiltra în poporeni săi simțul de jertfă pe altarul culturii naționale și de a-i îndemna la contribuțiile pentru scopuri de binefaceri, ba chiar și pentru ziare.

O altă piesă a fost „Păcală argat”. Conținutul e de caracter hazliu. Aici mare recunoștință îi datorăm aceleia, care a redat în realism impunător toate peripecile și întortocheurile lui Păcală. Ceialalți diletanți înoc s'au achitat binisor de rolurile lor.

Mai multă distracție ni-a oferit însă corul țărănilor cu cântările „Pribeagul”, „Leliță dela pridvor” și „Morarul”. Acordurile dulci și armonioase ne impresionau, cu atât mai fermecător, cu cât știam că provin dela niște tineri începători în prestațiune de felul acesta. Rolul cel mai defioil i-a revenit tinărului preot din loc *Andrieu Moldovan*. Activității insufletește și stăruinței deosebite avem a-i mulțumi, că relativ în scurt timp ni s'a dat ocaziune a ne recrea sufletește. Drept răsplată servească-i succesul care l-a avut producțiunea. Chiar și unele persoane cu pretenții mai mari, cu gusturi mai rafinate, s'au exprimat în mod foarte favorabil, atât despre cor, cât și despre teatru. Iar tinerimea

și manifestă și ea recunoștința, asigurându-l de dragostea curată, cu care l-a onorat și până acum. Resultatul material al producțiunii a fost: 129 cor. 25 fl.

Un oaspe.

Serate de-ale meseriașilor nostri.

Profesorii nostri dela seminarul „Andreian” sibirian se numără fără îndoială, între cei cari cu mai multă îragoste și devotament se pun, între altele, și în serviciul clasei noastre de mijloc. Se implinesc câțiva ani, de când ei de problemă și-au luat nu numai să ospiteze, ci să concloare chiar la ședințele literare ale „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”. La a 3-a ședință literară, din 28 Martie n. 1912, dl profesor Dr. N. *Bălan*, după ce a parentat pe mult regretatul Dr. Ion Borcia, care, înainte de a se îmbolnăvi, promisese că va ținea însuși o conferență la această ședință, ne vorbește cu multă competență, despre patimile Mântuitorului nostru Iisus Cristos, care pentru noi s'a născut, a pățimit, a murit și a înviat din morți. Cum ne găsim în preajma săptămânii mari din paresemi, vorbirea creștinească a dlui *Bălan* a avut o influință desăvârșită asupra numeroșilor participanți, cari l-au urmărit cu multă pietate. De remarcant dela această ședință ar mai fi, că între participanții ei s'a numărat și dl coreferent școlar Dr. Onisfor Ghibu și doamna, apoi faptul, că prezidentul Tordășianu, în cuvântul de deschidere ni-a comunicat, că comitetul Reuniunii a conferit sjutoral de 100 cor. tinerului mașinist tipograf Octavian Veste-mean, spre a se perfecționa în strălucitate și a numit cele 21 Reuniuni române de meseriași, cu cari ne mândrim și cari lucrează conform împrejurărilor, întru consolidarea și prosperarea clasei noastre de mijloc.

La ședința literară a 4-a din 25 Aprilie n. o., prelegător a fost dl profesor seminarial *Eugen Todoran*, care ni-a vorbit despre activitatea literară a mult regretatului profesor Dr. Ion Borcia, cel care în două rânduri a ținut conferențe la Reuniunea meseriașilor, făcându-ne cunoscut scrierile prietinelui meseriașilor, ale lui Ioan Popovici Bănățeanu. Punându-ne în relief dragostea de neam și de muncă, inima bună și caracterul firm al decedatului Ion Borcia, dl Todoran laudă fapta vrednică a Reuniunii, când întru eternizarea numelui răposatului, temei a pus la „Legatul Dr. Ion Borcia”, al fondului Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăcelilor meseriași și cu scop de a ajuta copiii săpătați din Săliște, aplicați la meseria, din acea Săliște, în cure tatăl lui Borcia, întru ferocire pomenitului avocat Dr. Ioan Borcia, a întemeiat la 1882 „Reuniunea meseriașilor români din Săliște”, cu care, până bine de curând, se mândria meseriașii sălișteni și care ar putea desvolta și azi o activitate și mai mănoasă. Vorbirea interesantă a dlui Todoran a fost răsplătită cu nesfârșite aplauze.

La ambe ședințele parte orchestra, parte corul elevilor seminariali, au ridicat nivelul seratelor cu numeroase cântări, ear mai mulți debutanți au declamat, au cântat, au cettit etc.

Cum la ședința a 4-a, dlui R. Popescu, funcț. la „Albina”, i-a fost cu neputință să-și desvolte conferența împreună cu proiecțiuni de schiopticton, d-sa va concloara la ședința a 5-a din 17/30 Maiu n. 1912.

„D-zou vede!”

lui nostru; iar pe autorul și trimitătorul acelei scrisori și proclamațiuni îl vom încunoști despre procedura aceea și-i vom trimite totodată declarațiunea, care am dat-o înaintea cinstitelui guvern național, că adevă: *sina aceea, în care se va decreta prin lege despărțirea și scoaterea noastră de sub tirana stăpânire bisericească a Sărbilor, o vom prăznuți ca pe o sărbătoare a triumfului și a bucuriei obștești*; și cu tot dreptul, pentru că e fapt constatat, că în tot decursul vremurilor trecute, Sărbii s'au purtat față de noi în chip mașter și dușmănos, din fondurile școlare și fundațiunile culturale-bisericești au împărțit numai pe oasăngenii lor, iar la al noștri le-au pus numai pedee și le-au închis calea înaintării; acum ne numesc „frați”, când binecuvântata constituțiune a țării a proclamat libertatea, egalitatea și frățietatea pentru toți, fără osebite de limbă și religione; dar nu ne vor mai atrage la ei și nu ne vor mai putea smăgi, pentru că noi ne ținem morțiș de declarațiunea, care am făcut-o înaintea înaltului guvern național al țării și rămânem credincioși aceleia în firma speranță, că justele noastre postulate se vor realiza pe calea legislațiunii publice”.

Iată deci, cum a știut Jiga să exploatze momentul, pentru că să scoată la iveală intențiunile „ascunse și perfide” ale

Sărbilor și să detesteze în termeni categorici încercarea lor de a slăbi pe Români din Ungaria propriu zisă. Totodată a propus ca parohia să trimită o *deputațiune la guvernul țării*, ca să-l asigure de încrederea și alipirea lor, a Românilor, și să solicite despărțirea bisericii române de cea sârbească prin lege votată de dieta țării. Deputațiunea aceasta, din care făcea parte și Jiga, nu mult după aceea s'a și dus la Peste, unde sub conducerea lui *Emanuil Gossdu* s'a prezentat guvernului, desooperindu-i gravaminele și aspirațiunile mai însemnate ale Românilor și cerând împlinirea și inarticularea lor în legile țării.

Deputația Românilor ungureni, după cum raportează Ioan Dragoș¹, a fost primită în modul cel mai călduros.

Sub înrăurire vorbirii pătrunzătoare a lui Gossdu, care pe atunci era advocat („*táblai ügyvéd*”), guvernul „a lăudat patriotismul Românilor din comitatele ungurești” și le-a făgăduit tot sprjinul său întru realizarea dorințelor lor. Totodată le-a dat voe să țină o adunare de consfătuire, în care să se consulte asupra obiectelor luate în programa congresului bisericesc, convocat la Timișoara. În legătură cu referada aceasta Dragoș prezintă și programa obiectelor congresului și convocările tipărite pentru adunarea prealabilă de consfătuire. Membrii comunității

cu satisfacție iau la cunoștință pașii făcuți și rezultatul obținut din partea reprezentanților lor, votând lui Dragoș și lui Jiga mulțămirea la protocol și identificându-se cu demersurile făcute de dânșii. Ca delegat din partea Orădanilor la adunarea prealabilă este trimis Nicolae Jiga.

Intoreându-se dela Timișoara, Jiga raportează comunității, că adunarea nu s'a ținut, de oarece episcopul sârbesc de acolo Pantelimon *Zivkovics* a înaintat o rugare către vicecomiteul comitatului, ca comisar regeso, cerându-i să interzică adunarea Românilor pe motiv, că ar avea scopuri primejdioase și „desoriind în cele mai negre culori caracterul națiunii române”. Astfel în ziua de 25 Iunie, pe când a fost fixată ținerea adunării; deputeții Românilor s'au adunat și, după o consfătuire comună, imediat au raportat la locul competent, denunțând fapta cea mărșavă și ilegală a episcopului sârbesc și cerând să se îngăduie ținerea congresului în toate comitatele, iar episcopul *Zivkovics* pentru proedura sa păcătoasă să fie destituit din scaun.

În urma acestora comunitatea bisericească a luat hotărârea să roge pe *Emanuil Gossdu*, ca în înțelegere cu ceialalți deputați și reprezentanți ai Românilor să înainteze guvernului o petiție, la care să alăture toate „postulatele naționale” ale poporului român, cuprinse într'un memo-

rial tipărit, cerând inarticularea lor în lege votată de dieta țării.

Durere însă, că toate rugările, soliicitările și reprezentățiunile făcute pe urma stăruințelor lui Gossdu și Jiga, după cum se știe, n'au avut îndată rezultatul dorit. Despărțirea și emanciparea bisericii noastre de sub stăpânirea ierarhiei sârbești a urmat numai cu aproape două decenii mai târziu, după lupte grele și sfurtări uriașe.

Momentele acestea din activitatea publică a lui N. Jiga sunt însă în tot cezal pline de interes și de incontestabilă importanță istorică.

Deoparte ele, așa cuprinse într'un mănunchiu, au darul de a ne lumina un capitol din istoria luptelor noastre politice-bisericești, de altă parte formează o dovadă strălucită despre dragostea nețărmurită și despre simțul de jertfă a comitiantului Nicolae Jiga din Oradea-mare față de cauza generală a bisericii sale străbune, care în aceste străduinți ale sale se prezintă înaintea noastră ca un *imprenădluptător al mitropolitului Șaguna pentru desrobirea bisericii române de sub jugul ierarhiei sârbești*”.

Pentru cei ce doresc să cetească înțreaga biografie a meenatului *Nicolae Jiga*, notăm că broșura pârintelui *Gh. Tulbure* se poate procura și dela librăria arhidiecezană. Prețul 50 bavi.

¹ Protoc. com. bis. Oradea-mare, nr. 31/1848.

² Protoc. com. bis. Oradea-mare nr. 36/1848.

NOUTĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători, „Pogorârăa S. Duh” numărul cel mai de aproape al ziarului nostru va apărea Mercuri la orele obicinuite.

Serbările dela Iași. Solemnitățile împreunate cu desvelirea statuei lui Cuza Vodă la Iași s'au amânat pe zilele 9 și 10 Iunie n. Familia regală română, luând parte la serbări, va fi găzduită în palatul metropolitan din Iași și va sta trei zile în capitala fostei Moldove. În ziua a doua se vor ținea mari serbări populare.

Academicianii în excursiune. Membrii Academiei române vor face Duminecă, în ziua întâi de Rusale, o excursiune la Târgoviște. Vor vizita împrejurimile orașului, și în special mănăstirile.

Dela gimnaziul din Brașov. La examenul de clasă de pe cl. VIII gimnazială, cum s'îm din „G. T.”, s'au prezentat 35 de elevi; din aceștia au trecut examenul: 10 cu nota „foarte bine”, 5 cu „bine”, iar 15 cu „suficient”. Un elev va repeta examenul peste un an, patru elevi vor fi de nou admiși la toamnă. — Luni s'au început examenele în scris de maturitate.

O serbare rară. Părintele protopop Ioan Droș al Mercurii — în retragere — împlinește a II-a zi de Rosalie anul acesta 50 ani dela fericită ca căsătorie cu doamna Agapia n. Furbea din Brașov. Din prilejul acesta se vor întruni aici în Sibiu, rudeniile de amândouă părțile ale fericiților jubilanți, pentru de a le aduce felicitări și se va da și o masă comună, la care vor participa și alți onorațorii și prieteni ai jubilanților. Părintele Droș este cunoscut, ca un bărbat cu poziție aleasă și distinsă în societatea noastră românească, a făcut servicii foarte prețioase bisericii și școlii noastre românești și după cum suntem informați prin dispozițiile sale testamentare își va eterniza numele alături de cei mai aleși fii ai neamului nostru, — de aceea ne asociăm și noi cu plăcere la felicitările ce i se vor aduce din toate părțile, — dorindu-i încă multe zile senine — cu pace, întreg, cinstit, sănătos, drept îndreptând cuvântul — adevărului.

Cântecul studenților. Citim în ziare din capitală, că profesorul universitar O. Densușianu a înființat un premiu pentru cea mai bună poezie și pentru cea mai bună compoziție a unui cântec studentesc român. S'au semnat mai multe contribuiri în vederea premiului. Un juriu va stabili condițiile și termenul concursului.

Serbare militară. Regimentul nostru de infanterie nr. 31 a serbat Miercuri aniversarea zilei de 22 Mai 1809, în amintirea luptei dela Aspern, unde marele Napoleon a fost biruit de Arhiducele Carol. Soldații regimentului au luat parte la serviciul divin oficiat în catedrală și în celelalte biserici ale Sibiului.

Inspecțiunea cavaleriei. Generalul de cavalerie Rudolf Cavaler de Brudermann a fost Miercuri și Joi în orașul nostru pentru a face inspecțiunea regimentului de husari nr. 4.

Centenarul răpirii Basarabiei și românii bucovineni. Ziarele din Cernăuț anunță, că se fac mari pregătiri pentru serbarea centenarului răpirii Basarabiei. Festivitățile se vor ținea în 26 Maiu în toate orașele și comunele mai însemnate ale Bucovinei. În catedrala din Cernăuț se va oficia în dimineața zilei un serviciu divin în memoria acelor, cari au protestat contra lucrării Basarabiei. Seara va fi o șezătoare cu o conferință despre împrejurările care au hotărât pierderea Basarabiei și despre știrbirea caracterului românesc al acestei provincii. Se vor citi și recita bucăți literare potrivite.

Artă română la Paris. Din inițiativa principesei Margareta Ghica și sub patronajul dnei și dlui Lshovari, ministrul român la Paris, s'a organizat o expoziție interesantă, în care țesăturile și cusăturile țărănești române vor putea fi admirate în toată splendoarea lor de către publicul parizian.

Savanți români în Ardeal. Prim-ministrul L. Lukács, ca ministru de interne, a trimis comitatului Brașov o adresă, în care anunță, că a dat concesiune mai multor savanți din România pentru a face în părțile brașovene cercetări științifice de geologie.

Mulțămită. Marele binefăcător Vasile de Stroescu, a binevoit a dăru pentru școala noastră ort. rom. din Vurpăr suma de 500 cor., pentru care faptă — în numele întreg poporului — îi aduc mulțămită. Vurpăr, 9 Maiu 1912. N. Manițiu, paroh.

Record de înălțime. Balonul dirigeabil militar Clement-Bayard IV, cum se vestește din Paris, s'a înălțat Luni în Compiegne, și a ajuns la o înălțime de 2.900 de metri.

Arme de foc automate. Armatele marilor puteri fac de mai mulți ani încercări cu arma de foc automată. Tehnica armelor de până acum n'a izbutit să construiască o mașină, ușor de mână, cu care să se înarmeze întreaga infanterie. Se ocupă și în armata austro-ungară cu chestiunea armelor de foc automate și, după cum se spune, cu un rezultat destul de îmbucurător. Nu este departe vremea, când arma infanteriei noastre va fi reconstruită, și încă fără mari cheltuieli, așa ca să corespundă cerințelor militare ale unei perfecte mașine.

Dreptul de vot al femeilor. Prima cameră suedeză, cum se știe din Stockholm, a respins cu 86 contra 56 voturi proiectul de lege privitor la introducerea dreptului electoral al femeilor. Camera a doua a primit proiectul cu 140 contra 66 voturi; cu toate acestea proiectul, în urma hotărârii primei camere, deocamdată este respins.

Grădina zoologică din capitală. Luni s'a inaugurat noua grădină zoologică, cu care se măndrește astăzi Budapesta. Lucrările au durat mai mulți ani și au costat sume considerabile. Instalările sunt cu totul moderne și vrednice de a fi vizitate.

Catastrofa pe calea ferată. O mare nenorocire s'a întâmplat lângă Paris: s'au ciocnit două trenuri din cauză că se stricase un macaz. Au fost omorâte 13 persoane, și vreo 50 rănite.

Coroane sterne. În loc de cunună peritoare pe cosciugul mult regretatului medic Simeon Stoica din Abrad, rudeniile deodată lui Victor, Eugenia și Miorica Tordășianu dăraesă 5 cor. pentru frații nenorociți din Solnoc-Dobârcea și 5 cor. la fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii meseriașilor români sibiieni.

Concert în Ilia Mureșană. „Reuniunea de muzică și cântări” din Câmpuri-Surdac va da un concert în Ilia-Mureșană Duminecă, în 2 Iunie st. n. (20 Maiu st. v.) 1912 în sala hotelului „Central”. Începutul la 8 ore seara.

Operete jucate de copii. O trupă teatrală, compusă din copii vienezii, face de câțiva timp un turneu prin Germania. Membrii trupei sunt băieți și fete în vârstă de 14—16 ani și joacă operete moderne în textual lor original. Câteva personalități marcante, artiști și profesori, din Bavaria, ridică protest aspru contra operetelor jucate de copii. Protestul invită publicul să nu sprijinească o întreprindere, care poate avea cele mai rele urmări asupra sănătății corporale și morale a tinerimii sfătoare în anii de dezvoltare; încercarea din Viena, zice protestul, merită cea mai desăvârșită osândă atât din punct de vedere al artei, cât și al umanismului.

Concert în Cernat. Inteligența română din Săcele aranjază Duminecă în 13/26 Maiu a. c. (Duminea Rosaliilor) un concert urmat de dent în sala „hotelului Internațional” din Cernat, în favorul înființării Reuniunii de muzică. Începutul precis la 8 ore seara.

Aviațiune. O comisiune de specialiști ai armatei germane s'a intrunit zilele acestea în Berlin și a discutat asupra chestiunii, importante mai ales din punct de vedere militar, și aceea: la ce înălțime are să se ridice o mașină de zburat, pentru a putea fi scutită de gloanțele infanteriei și ale artileriei? Specialiștii au stabilit, că aparatul de zburat, pentru a nu fi atins de pușcăturile infanteriei, n'are să se înalțe în direcție verticală. La exercițiile din urmă ale flotei aeriene franceze s'a experiat, că aparatul este în siguranță la o înălțime de 4500 de urme. Un general englez, Henderson, afirmă că balonul și aeroplanul este deplin sigur la o înălțime de 3000 de urme. Aeroplana, care înaintează cu o înălțime de 90-100 km. pe oră, este o țintă foarte nesigură pentru arme de foc. În orice caz însă problema principală a unui aviator militar este a face recunoașteri cât mai exacte, — fără considerare la pericole.

Să contribuim la fondul ziaristilor români din Ungaria! Orice dar este a se trimite la adresa „Institutului de credit și economii Ardeleană” în Orăștie-Szászváros.

Expulsarea italienilor din Turcia. Consiliul de miniștri din Constantinopol a hotărât să expulzeze din țară pe toți supușii italieni. În capitala Turciei se găsesc astăzi 12 mii, iar în împărăția otomană vreo 50.000 de italieni. Știrea de expulsare este primită cu mare bucurie din partea turcilor dela Constantinopol.

Descoperiri în Pompei. Săpăturile ce se fac la Pompei au scos eărăși la iveală un fresc bine păstrat, care împodobește porticul unei case patriciene. Acest fresc înfățișează pe zeița Venus, șezând în trăsura elegantă romană, dusă de elefanți puternici. Zeița frumuseții poartă în păr o diademă strălucitoare și este însoțită de amorași plutitori. Culorile frescului sunt foarte vii.

Atragem atențiunea Onor. cetitori asupra anunțului de pe pag. IV-a a dnului Vasile Ban.

Cărți și reviste.

„Povestiri morale pentru copii”, traduse din franceză, de Eugeniu E. Vincles, avocat în Buzeu. Editura C. Sfetea în București. Prețul 1 leu 25 bani. Cărticea bună pentru copii. Se poate procura prin librăria arhidiecezană din Sibiu.

„Triumful creștinismului”. Câteva reflexiuni actuale la aniversarea 1600-a dela emanciparea religiei creștine (313—1913), de Ioan Roșiu. Blaj, tipografia semin. teologică gr.-sat. 27 pagini. Prețul 1 coroană.

Minerva, institut de arte grafice și editură în București a tipărit în timpul din urmă și a pus în vânzare următoarele cărți bune și folositoare: Ioan Ciocărlan „Traiul Nostru”, prețul 1 leu 50 bani. Ion Gorun „Lume Necăjită”, povestiri, prețul 2 lei. S. Mehedintzi „Cătră noua generație”, prețul 1 leu 50 bani. I. Nenifescu „Poezii”, ediție completă, prețul 1 leu 50 bani și O. Negrușii, opere complete, vol. III. „Teatru”, prețul 1 leu 50 bani. Iar din biblioteca Minervei au apărut broșurile 115—120. Se vând cu câte 30 bani. Se pot comanda prin librăria arhidiecezană din Sibiu.

„Cosinzeana” revista literară ilustrată săptămânală Nr. 20—1912, a apărut cu următorul cuprins: Ion Agărbicean: Căsnicia lui Ludovic Petrescu, n. v. Ion Al-George: Posthumus, poezie. C. Georgescu-Muntean: Însemnări în vânt. Radu Mărgean: În noapte, poezie. A. Fogazzaro — D. Tomescu: Misterul poetului, roman. S. B.: Fartuni de primăvară. Sorisori dela redacție. Ghicitori. Ilustrații: Harta liniei pe care a percurat vaporul Titanic și locul ciocnirii cu muntele de gheață; Cufundarea vaporului Titanic; Un parlament în liber. — Abonamentul e 12 cor. pe an. Intre abonații cari își plătesc abonamentul înainte pe un an întreg, se sortează la sfârșitul anului opt biblioteci a 25 cor.

Biserica Ortodoxă Română, nr. 1 din Aprilie 1912 cuprinde: Sumarele ședințelor Sf. Sinod. Cuvântarea P. S. Ntoddim, episcop al Hașilor, la instalarea sa. Cei 3 tineri arhierei. Mănăstirile din sf. Munte. Câteva cuvinte asupra unui manuscris, de C. E. Nu-i decât materie? de C. Nazarie. Pentru clerul nostru, de I. Mangăru. Apologiei creștinismului în veacul al doilea. Casa bisericii și o expoziție de lucrări manuale. Convocarea colegiului elect. monahal al eparhiei Moldovei ș. c. l. Un raport interesant, de Gr. Popescu. Invățăminte religioase în catastrofa Titanicului, de Arhim. I. Scriban. Cuvântări, de Gr. Popescu și C. Pavel. Oficiiale. — Abonamentul 12 lei pe an. Adresa: București, str. Principatele Unite nr. 60.

Concurs.

Pentru conferirea unui stipendiu de 3000 coroane (trei mii coroane) „Reuniunea femeilor române din Sibiu” publică concurs cu termen de 60 zile dela prima publicare. Stipendiu se conferă pentru cercetarea unui curs de țesut la o școală specială din străinătate. Pot concura numai fete ori dame văduve, cari au absolvit și pedagogia.

Informațiuni detaiate se pot primi dela comitetul „Reuniunii femeilor române din Sibiu”.

Sibiu, în 2/15 Maiu 1912.

Maria Cosma mp., Dr. I. Beu mp.,
prezidentă, secretar.

Din public.†)

Mulțămită publică.

Comuna noastră bisericească Șeica-mare, pe cale de a-și zidi biserica nouă, care s'apuză în vremile de acum, pe diferite căi a făcut apel la simțul de jertfă al celor râvnitori ai casei Domnului, oăci numai cu ajutorul multora vom ajunge să ne vedem vusul cu ochii. Vom astfel de apel, purtat de credinciosul Ioan Ciora în America, au răspuns multe inimi bune de acolo. Și anume: Preotul Ilie Pop, din Ludoș, cu 5 dolari, Ioan și Maria Ciora, din Șeica-mare 8 dolari, Aron și Sofia Novac, Șeica-mare 6 dolari, Dumitru Spătar, Șeica-mare, 5 dolari, Nicolae Ignat, 2-50 Nicolae Rotar, Ioan Popa, Gligor Morar, Ioan și Arica Benghea, Ilie Pali, Ioan Popa Stoia, Nicolae Fărcaș, Victor Tinerean câte 2 dolari, Nicolae Anghitșă 1-50 dol., Ioan Oprea, Silvestru Rotar, Nicolae Vintilă, Nic. Tatu, Nic. Novac, Dumitru Rotar, Zamfir Mordășan, Ilie Ciorgovesan, Ion Găban, Ioan și Susana Sandi, Nic. Rusu, Emil Ioseph, Ion Vișu, Gheorghe Mărginean, Ioan și Ioana Vlad, Nic. Dragomir, Zamfir Văduoi, Gh. I. Hârșeu, Nic. Idomir, Ioan și Maria Neghifor Ioan Pleșoa, Simion Pamfilie și Gheorghe Fineș, toți câte 1 dolar. Apoi 85 inși cu câte 50 cenți, unul cu 40 cenți, 2 inși cu 35 cenți, 3 cu 30 cenți, 30 cu 20 cenți, 12 cu 15 cenți și 28 inși cu câte 10 cenți. Total în bani de ai noștri: 872 coroane, la care ulterior Nicolae Carilă, Șeica-mare, a mai adăus 10 cor.

După-ce poporul a înălțat în fața altarului rugăciuni cătră milostivul Stăpân al lumii pentru răsplătirea bogată al celor ce ni-au dat obolul lor, și după-ce numele tuturor s'a indus în „Cartea de aur” a bisericii, acum le aducem calda noastră mulțămită și pe această cale. De cei ce ne-au ajutat, ne vom aduce aminte și în rugăciunile noastre pentru obște. În numele credincioșilor bis. ort. rom. din Șeica-mare: Preotul P. Morușca.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 302/1912.

(135) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohia Crucian Mărginean, din parohia de cl. III. Cinade, tractul Mercurii, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu postul de capelan sunt toate venitele cuprinse în coala de fasiune B. (întreaga porție canonică, ferdelele, zilele de lucru, stola, etc.), pentru răscumpărarea cărora are să dea parohului 700 cor. anual, plătibile în 4 cvartale anticipative.

Parohul pe lângă această escontentare își rezervă dreptul la congrua sa și la casa parohială până trăește.

Doritorii de a reflecta la acest post, au să-și înainteze cererile prevăzute cu documentele cerute de legile în vigoare și pe lângă prealabila încunoștiințare a protopopului au să se prezinte la biserica de acolo în vre-o Duminecă ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântări și predică.

În conțelegere cu comitetul parohial din Cinade, ținut la 28 Aprilie 1912.

Mercuria, 3 Maiu 1912

Oficiul protopresbiteral.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 20/1912

(140) 1—3

Publicare de licitațiune minuendă.

Pe baza planului de edificare și a preliminarului de spese aprobat prin autoritățile competente superioare, prin aceasta se publică licitațiune minuendă pentru darea în întreprindere a zidirii școlii rom. gr.-or. din filia Beia (tractul Cohalmului).

Licitațiunea se va ținea Duminecă în 2 Iunie st. n. a. c. în sala de învățământ a școlii noastre din Beia.

Prețul de strigare este 8468 cor. 99 fil. dela care sumă 10% sunt a se depune ca vadiu înainte de începerea licitațiunii, la epitropia parohială de aici.

Planul de edificare, preliminarul de spese precum și alte informațiuni referitoare la edificare și la materialul ce-l dă parohia, se pot afla la epitropia parohială din loc.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încheia contractul cu întreprinzătorul, în care va avea mai multă încredere.

Contractul de edificare pentru întreprinzător e obligator îndată după subscriere, pentru parohie însă numai după aprobarea Prea Ven. Consistor. Filia Beia, 29 Martie 1912.

Comitetul parohial.

Ioan Vătășan

paroh președinte.

Pompiliu Luca

inv. notar.

Cohalm, în 3 Aprilie 1912.

Văzut:

Ioan Bercan

adm. ppresb.

Nr. 89/1912 paroh.

(137) 1—3

Publicațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preaveneratul Consistoriu Arhidiecezan, se publică licitațiune minuendă pentru a se da în întreprindere edificarea școlii gr.-ort. din **Ruja**, protopresbiteratul Agnutei.

Licitatiunea se va ținea Duminecă în 3/16 Iunie 1912 în școala gr.-or. din Ruja la 11 ore a. m.

Prețul de strigare este 8500 cor. unde este cuprins și cărămida și năsipul care de fapt le dă comuna bisericăscă și prețul cărui, se va detrage din prețul strigării cu ocaziunea licitații, după ce se va statorii în înțelegere cu licitanții.

Licitanții sunt datorii a depune 10% vadiu în bani gata ori în hârtii de valoare, comitetul parohial însă poate admite și licitanți pentru cari în lipsă de vadiu girează persoane cunoscute, cu avere și demne de toată încrederea.

Licitanții pot fi numai persoane cualificate și probate în această meserie.

Comitetul își rezervă dreptul de a da în întreprindere zidirea aceluia dintre minus oferenti, în care va avea mai multă încredere.

Planul și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din Ruja.

Reflectanții nu au dreptul de a pretinde nici un fel de spese ori diurne pentru căștigarea informațiilor mai deaproape la fața locului, precum nici la participarea la licitațiune.

Din ședința comitetului ținută la datul de jos.

Ruja, în 30 Aprilie 1912 st. v.

Oficiul parohial ort. român:

Nicolae Babeși
paroh.Patricie Pinte
preș. com. par.Nicolae Căndea
epitrop I.

Nr. 506/1912 prot.

Am văzut: **Ioachim Muntean**
protopop.**Publicare de licitațiune.**

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate de Preaveneratul Consistoriu arhidiecezan sub Nr. 6929 Epitr. dda 29 Iulie 1906 se publică licitațiune minuendă pentru a se da în întreprindere zidirea bisericeii gr. or. din **Rogoz**, protopresbiteratul „Cetatea de peatră“.

Licitatiunea se va ținea în 3 Iunie st. nou a. c. la 2 oare p. m. în cancelaria comunală.

Prețul de strigare este 22.000 cor. după care sumă licitanții vor depune vadiu de 10% în bani gata sau hârtii de valoare.

Din materialul brut comuna bisericăscă dă: peatra (afară de cea cioplită, la cioclii) și năsipul; precum și cărăușia cărămidei întreprinzătorului, făcută în hotarul Rogozului.

Comitetul își rezervă dreptul de a da lucrarea în întreprindere aceluia, în care va avea mai multă încredere.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitație se pot vedea la oficiul parohial din Rogoz.

Reflectanții nu au dreptul să pretindă spese ori diurne pentru informațiuni sau participare la licitațiune.

Rogoz, din ședința extraordinară a comitetului parohial, ținută la 6/19 Maiu 1912.

Ioan Herman Alecsandru Herman
paroh, preș. com. par. notar, com. par.

Nr. 291/1912 prot.

(139) 1—1

Lăpușul-unguresc, în 8 Maiu 1912.

Văzut: **Andrei Ludu**
adm. protopop.

Nr. 28/1912. of. paroh.

(133) 3—3

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preaveneratul Consistoriu arhidiecezan cu Nr. 2234/1912 Școl. prin aceasta se publică licitațiune minuendă pentru a se da în întreprindere zidirea școlii confesionale gr. or. române din **Cărpiniș**, tractul Mercurei, comitatul Sibiu.

Licitatiunea se va ținea Luni (a 2-a zi de Rusalii) în 14/27 Maiu a. c. la 2 oare p. m. în edificiul școlii celei vechi din loc. Prețul de strigare este 28.000 cor. după care sumă licitanții au a depune un vadiu de 10% în bani gata, eventual în hârtii de valoare acceptibile.

Licitatiunea e verbală, însă oferte închise provăzute cu vadiul corespunzător și cu declarația oferentului, că cunoaște condițiunile și să supune lor, se primesc până la începerea licitațiunii, cari sunt a se da la mâna presidentului comitetului parohial.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a alege dintre minus oferenti pe acela în care va avea mai multă încredere fără considerare la suma oferită.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial din loc în oarele oficioase.

Se notează, că comuna bisericăscă are la dispoziție 45.000 cărămida arsă gata, precum și 250 metri cubici peatră scoasă pe cari întreprinzătorul va fi deobligat a le primi în prețul cât costă, care sumă se va detrage din prețul de edificare.

Cărpiniș, din ședința comitetului parohial ținută la 22 Aprilie 1912.

Ioan Munthiu
paroh președinte.Nicolau Opriș
not. com. par.

Nr. 447/1912. Văzut:

Avr. S. Păcurariu
protopop.

In Editura Tipografiei și Librării „Doina“ din **Beiuș**, a apărut:

FOILETOANEde **Alexandru Ciura**,

un volum elegant și bogat care va face plăcere amatorilor de o lectură selectă.

Prețul Coroane 1-60 + 10 bani porto.
Pentru România Lei 1-80 + 20 b. porto.

Comandele să se adreseze Librării „Doina“ în Beiuș (Belényes) Ungaria.

(136) 1—3

**Városmajor-Sanatorium
și Hydrotherapie**

26 odăi aranjate foarte modern,
supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88—89

Biru central, stabiliment medical:
Budapesta, Ferencz-körut 29Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. și
4—5 p. m.

[448] 63— Director-șef

Dr. Cosmutza.

Mișelule!! Nici acum încă nu ți-ai însemnat o, că eu numai tuburi de **Jacobi - Antinicotin** fumez!

(106 a) 3—13

Aceea prin **Coloman de Földes**,
farmacist în **Arad** fabricata

„CREMA-MARGIT“

e cea mai bună pomadă de obraz, care în 2—3 zile înfrumțează și întinereste obrazii.

Crema-Margit singurul mijloc contra lintitelor, pete de ficat, spuzelor, mittesser, crețelor etc.

Crema-Margit e un mijloc neîntrecut contra spuzătura pielii, buburițelor, mânilor roșii, arsură de soare a obrazelor. a) (85) 4—8

Crema-Margit produce efect miraculos ce constă în aceea, că fiind unsă pe obraz, are imediat efectul dorit, și în restimp de 2—3 zile curăță obrazii de lintițe și de pete de ficat.

Crema-Margit e total nestrucioasă și fără unsoare, obrazii nu scelipesce de ea, și deci se poate folosi și ziua. Prețul Cremei Margit a lui Földes un borcănel mare 2 cor., unul mic 1 cor.

Poudra Margit albă, rosa sau crem Cor. 1-20.

Săpunul Margit bucata 70 fil.

Veritabil e numai dacă fiecare cutie e cu inscripția:

Gutori Földes Kelemen,
farmacist în **ARAD**.

Contra imitațiilor să Vă feriți!

Bănci de școală

se pregătesc în diferite sisteme, pe deplin corăspunzătoare, conform cerințelor igienice. Modelele se pot vedea în fabrica pentru bănci de școală a lui

Wilhelm Connerth

Sibiu, Strada Gușterii 53.

Dentist**Virgil Muntean**

Sibiu, Strada Măcelarilor,

în față cu Tipografia și Librăria arhidiecezană, intrarea prin strada **Quer Nr. 22**.

(126) 4—

Serviciu prompt și conștientios.

Prima fabrică transilvană

ces. și reg. privilegiată

de casse de fier și oțel,

și

lăcătușerie de artă și construcție,

instalată cu putere electrică.

E. Purece,

Sibiu — Nagyszeben

Strada Faurului 19 (Schmidgasse).

(138) 1—20

Cataloge de preț gratis și franco.

30,000 de părechi
păpuși și ghetete
se vând cu preț redus.

**Toate în lume
se scumpesc!**

pânea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și ghetetele exec. în atelierul lui

VASILIE BAN
la „Cisma mare roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc.

Pentruce? Pentrucă această renu-mită prăvălie de în căltăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. Deaceea el poate lifera ghetete bune și trainice pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BANSIBIU, Strada Ounei (Burgergasse) Nr. 7.
Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 ore ante merid.

Comandele din afară se vor executa punctuos ca și până acum.

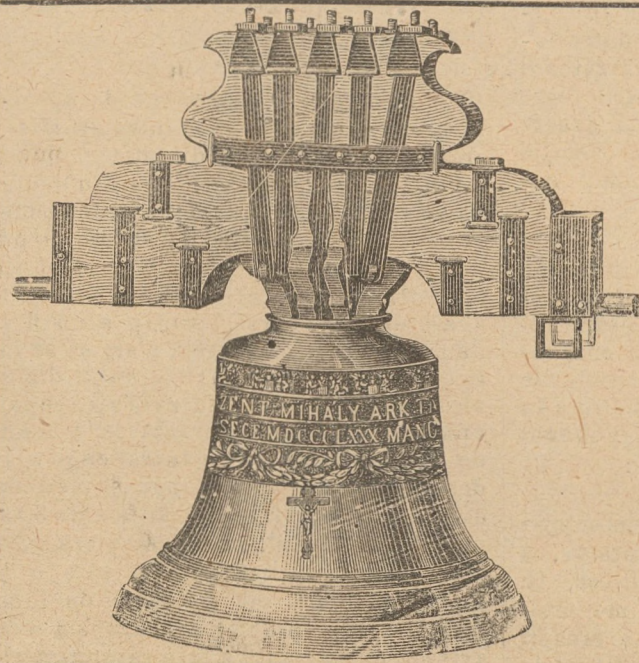
E deajuns a se arăta numărul, s'au a se desemna pe o hârtie talpa piciorului. La caz că nu convin să schimbă cu alții, eventual să returnează banii.

(221) 27—

Prima și cea mai veche întreprindere pentru vărsare de campane (clopote) din Ardeal

Mihail Manchen

fabrică pentru vărsat clopote și scaune de clopote din fier bătut.
Infînțată la anul 1822. Sighișoara, piața de sus Nr. 47.

o firmă ce există dela anul 1822 și se bucură de bun renume, se recomandă tuturor comunelor bisericăști a lifera și repara clopote de toată mărimea cu coroană de stejar, ori de fier legat, cum și clopote cu sunet armonic. Face și scaune de clopote din fier bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efeptuiază și în depărtare. Clopote mai mici se află gata în tot timpul. Solvirea se va primi și în rate.

(104) 4—24